

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/362/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7818201547
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7818201547.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu D. E., V.. XX.X.XXXX, P. P., T. XXX, zast. JUDr. Jánom Halkom, advokátom, Rožňava, Cyrila a Metoda 105/2, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov a o určenie neplatnosti dohôd o poskytovaní služieb a zaplatení primeraného finančného zadostučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku 1Csp/19/2018-161 z 24.9.2018 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v súvisiacom výroku o trovách konania (III. a IV. výrok) **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia **v r a c i a** vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

V ostatnej odvolaní napadnutej časti (I. a II. výrok) rozsudok **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom určil, že spotrebiteľské úvery poskytnuté žalobcovi žalovaným na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500127551 uzatvorenej dňa 21.8.2015 a na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej toho istého dňa sú bezúročné a poskytnuté bez poplatkov a ďalej určil, že dohoda o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX a dohoda o poskytovaní služieb č. XXXXXXXXXXXX, obe uzatvorené dňa 21.8.2015 medzi žalobcom, ako zákazníkom, a žalovaným, ako poskytovateľom, sú neplatné a tiež žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Samostatným výrokom žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 100 %.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca domáhal určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o spotrebiteľských úveroch revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX D. Č.. XXXXXXXXXXXX tvrdiac, že tieto spotrebiteľské zmluvy neobsahovali zákonom predpísané náležitosti a naopak obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky odporujúce právnym predpisom, keď pri nich nesprávne boli uvedené výšky poskytnutých úverov ako aj údaje o RPMN a zmluvy obsahoval aj neúplné údaje o výškach splátok a termínoch konečnej splatnosti úverov. Zo žaloby mu tiež vyplynulo, že žalobca sa domáhal aj určenia neplatnosti dohôd o poskytovaní služieb uzatvorených taktiež 21.8.2015 s tým, že tieto sú v absolútnom rozpore s dobrými mravmi ako aj so zákonom o spotrebiteľských úveroch a Občianskym zákonníkom a vysoká odplata za tieto služby nevyplýva zo žiadneho odkazu na sadzobník či podrobný rozpis a takéto fiktívne plnenie neslúži záujmom spotrebiteľa. Vzal do úvahy obranu žalovaného, ktorý namietal, že poskytnutá suma úveru bola v súlade so zmluvami a zmluvnými dojednaniami znížená o

poplatok a následne poukázaná žalobcovi na účet, že výpočet RPMN bol správny a v súlade so zák. č. 129/2010 Z.z. a samotný údaj o RPMN sa objektívne dohodnúť ani nedal, keď zmluvy obsahovali aj všetky potrebné údaje o konečnej splatnosti úveru a dohody o poskytovaní služieb tiež napĺňali všetky požiadavky zákonov. Podrobne ďalej reprodukoval obsah podaní a vyjadrení strán a uviedol, že uznesením z 25.7.2018 pripustil zmenu žaloby, v rámci ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného aj vyplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 €. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 19.8.2015 žalobca požiadal žalovaného o poskytnutie dvoch rôznych spotrebiteľských úverov revolvingového typu vo výške 1.500 € a 750 €, pričom v prípade prvého z nich mesačná splátka úveru predstavoval 81,78 € pri 42 splátkach a v druhom prípade splátka bola dohodnutá na 40,90 €, taktiež pri 42 splátkach. V oznámení veriteľa o schválení úverov z dňa 21.8.2015 pri prvom úvere dátum splatnosti poslednej splátky bol stanovený na deň 1.3.2019 a na tento deň bol stanovený aj dátum splatnosti poslednej splátky druhého úveru. Medzi stranami sporu dňa 21.8.2015 boli uzatvorené aj dohody o poskytovaní služieb, na ktorých základe sa žalobca zaviazal žalovanému poskytovať tam špecifikované služby a žalobca sa za ne zaviazal zaplatiť mesačnú odplatu vo výške 2,60 % zo sumy schváleného úverového rámca zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Právne vec posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5, 11 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. d), g), h), i) a l), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 a § 19 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase podpisu zmlúv a tiež podľa § 39 Občianskeho zákonníka a bol toho názoru, že pri dohadovaní zmlúv o spotrebiteľských úveroch nebola dodržaná písomná forma predmetných zmlúv v zmysle § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to pre obsahovú nezhodnosť písomných prejavov vôle zmluvných strán v časti údajov týkajúceho sa výšky RPMN, keďže žalobca v predložených návrhoch zmlúv o revolvingovom úvere uviedol odlišný údaj oproti oznámeniu o schválení úveru. Žalovaný totiž pri schvaľovaní úverov 21.8.2015 zmenil v bode 6 základný údaj o výške RPMN a oproti hodnote 24,89 % (24,92 %) uviedol údaj 24,35 % (24,38 %). Takáto zmena v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa považuje za nový návrh, ktorý už žalobcovi však nebol predložený k prijatiu, a teda ani nemohla vzniknúť platná zmluva o úvere v časti RPMN.

3. Súd prvej inštancie ďalej posudzoval (ne)splnenie podmienok pre určenie, že poskytnuté úvery sú bezúročné a bez poplatkov, v zmysle ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a náležitosti zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. Z obsahu zmluvy č. XXXXXXXXXXXX (z obsahu zmluvy č. XXXXXXXXXXXX) vyplýva, že žalobcovi bol schválený úver vo výške 1.500,- EUR (750,-EUR) s tým, že mal zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru v sume 150,- EUR (75,-EUR) a tento poplatok mu bol prakticky hneď zrazený žalovaným a na účet žalobcu bola zaslaná suma 1.350,- EUR (675,-EUR). Podľa zmluvy č. XXXXXXXXXXXX mal žalobca splácať úver v 42 (42) mesačných splátkach po 46,68 EUR (23,35 EUR). Zmluva neobsahuje špecifikáciu jednotlivých splátok čo do výšky istiny a úroku, ale obsahuje dve sumy mesačných splátok, a to sumu splátok podľa dohody o poskytnutí služby spolu vo výške 81,78 EUR (40,90 EUR) a sumu splátky s úrokom vo výške 46,68 EUR (23,35 EUR). Uvedenie údajov o špecifikácii jednotlivých splátok v listine označenej ako Oznámenie veriteľa o schválení úveru nie je postačujúce, nakoľko predmetnú listinu nie je možné považovať za súčasť zmluvy o úvere, keďže predstavuje jednostranné oznámenie veriteľa, ktoré žalobca písomne neodsúhlasil a o jeho obsahu v čase podpisovania zmluvy nemal vedomosť. Súd sa predmetnými dohodami o poskytnutí služieb zaoberal a považuje ich za neplatné - vid' nižšie. Z dokazovania teda vyplýva, že žalobca mal uhrádzať splátky vo výške 81,78 EUR (pri úvere č. XXXXXXXXXXXX splátky vo výške 40,90 EUR). Na základe uvedeného sú potom v zmluve o spotrebiteľskom úvere nesprávne uvedené údaje o RPMN a aj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pretože pokiaľ mal žalobca zaplatiť 42 mesačných splátok po 81,78 EUR (40,90 EUR), tak spolu by celková čiastka predstavovala sumu 3.434,76 EUR (1.717,80 EUR), k čomu je potrebné pripočítať ešte poplatok za poskytnutie úveru v sume 150,- EUR (75,-EUR) a potom celková čiastka je 3.584,76 EUR (1.792,80 EUR). V zmluve je celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť, vyčíslená na sumu 2.110,56 EUR (1.055,70 EUR). V zmluve resp. oznámení je síce vyčíslená aj odplata za poskytnutie služby v zmysle dohody o poskytovaní služieb na sumu 1.474,20 EUR (737,10 EUR), avšak táto nie je zahrnutá do celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť a teda dlžník je zavádzajúcim spôsobom informovaný o celkovej čiastke, ktorú musí zaplatiť. Uvedený nedostatok má potom vplyv aj na výpočet celkovej výšky RPMN, pretože v zmluve je síce RPMN vypočítaná na 24,35 % (24,38 %), avšak v skutočnosti RPMN predstavuje 104,20 % (104,25 %), pretože podľa § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z. sú celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe a do celkových nákladov patria aj náklady na

doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ak spotrebiteľ musí navyše zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby uzavrieť, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, pričom celkové náklady spotrebiteľa tvoria základ pri výpočte RPMN. Pokiaľ žalovaný do výpočtu RPMN nezahrnul aj náklady spojené s dohodou o poskytnutí služby, tak potom RPMN je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa. Tým, že žalovaný splátky podľa dohody o poskytnutí služby do celkových nákladov a tým aj do výpočtu RPMN nezahrnul, súd vyhodnotil spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z.z., keďže sú v ňom nesprávne uvedené údaje o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a o výške RPMN (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.).

4. Súd prvej inštancie taktiež poukázal na to, že v zmluvách absentuje údaj o celkovej výške úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko žalobca od žalovaného z dôvodu zaúčtovania poplatku za poskytnutie obdržal reálne sumu 1.350 € a nie žalovaným uvádzaných 1.500 € a pri druhom úvere reálne obdržal sumu 675 € a nie 750 €. Napriek týmto reálne poskytnutým sumám istiny úverov žalovaný ročne úročil sumu 1.500 € a 750 € a z týchto súm aj vypočítaval RPMN. Dospel ďalej k záveru, že zmluvy neobsahovali ani náležitosti v zmysle § 9 ods. 1 písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, keďže splátky oboch úverov boli dojednané iba jednou sumou bez členenia na istinu, úroky a iné poplatky. V zmluvách tiež absentovali údaje o konečnej splatnosti úverov podľa § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z. a tieto údaje nemožno určiť ani na základe ostatných údajov uvedených v zmluvách a uvedenie údajov o konečnej splatnosti úveru, termíne prvej a poslednej splátky v listine označenej ako oznámenie veriteľa o schválení úveru nie je postačujúce, keď predmetnú listinu nie je možné považovať za súčasť zmluvy o úvere a termín konečnej splatnosti úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu. Na základe uvedených skutočností oba spotrebiteľské úvery pokladal za bezúročné a poskytnuté bez poplatkov. Dohody o poskytovaní služieb zo dňa 21.8.2015 považoval za typické formulárové zmluvy, pri ktorých spotrebiteľ mal za poskytované služby zaplatiť v prvom prípade 1.474,20 € a v druhom prípade 737,10 €, pričom tieto dohody nadväzovali na príslušné úverové zmluvy a považoval ich za rozporné s dobrými mravmi, keďže spotrebiteľ mal zaplatiť za služby odplatu vo výške predstavujúcej cca 98,28% z poskytnutého úveru. Uzavreté dohody o poskytovaní služieb podrobil aj preskúmaniu z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík, pričom tam špecifikované služby sú bežnými administratívnymi úkonmi, ktoré by dodávateľ mal spotrebiteľovi poskytovať v rámci bežnej správy úveru a komunikácie s klientom a dodávateľ sa nimi snažil obísť ustanovenia o najvyššej prípustnej odplate za spotrebiteľský úver, ako aj judikatúru súdov týkajúcu sa úroku z úveru v rozpore s dobrými mravmi a takýto postup žalovaného je podľa jeho názoru výslovne špekulatívny a nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Obdobný názor bol vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15 Co 39/2016 zo dňa 23.2.2016, z ktorého aj citoval. Vychádzajúc zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. uznal nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia za dôvodný. Žalobca ako spotrebiteľ si úspešne uplatnil porušenie svojho práva a toto porušenie bolo spôsobilé privodiť mu ujmu, keď žalovaný ako podnikateľ v oblasti spotrebiteľských úverov mal konať v súlade so zákonmi o ochrane spotrebiteľa. Uplatnenú výšku zadostučinenia vo výške 500 € pokladal za primeranú výšku oboch úverov, morálnej a hrozacej majetkovej ujme žalobcu, ktorá už len pri výpočte odplaty z dohôd o poskytovaní služieb predstavovala spolu 2.211,30 €. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

5. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalovaný, navrhol ho zmeniť a žalobu v celej vyhovujúcej časti zamietnuť uplatniac pritom odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Nesúhlasil so záverom prvoinštančného súdu, podľa ktorého zmluvy nemali zákonom požadovanú formu, pretože medzi žiadosťou o úver a schválením úveru boli rozdiely v hodnote RPMN. Nebolo totiž prihladané na to, či ide o dohodnuteľný údaj alebo nie, teda, či aj RPMN nepatrí medzi údaje, ktoré nie je možné dohodnúť. Bol toho názoru, že hodnota RPMN úveru sa medzi stranami úverovej zmluvy nikdy nedojednávava a tento údaj sa objektívne dohodnúť ani nedá, čo vyplýva v prvom rade z právnej úpravy upravujúcej spôsob určenia tohto údajov, k čomu sa priklonila aj súdna prax. Ak by totiž neurčil údaj RPMN schváleného úveru postupom podľa zákona č. 129/2010 Z.z., teda by tento údaj neurčil výpočtom podľa vzorca stanoveného zákonom v čase uzavretia zmluvy, ale by uviedol hodnotu zhodnú „s predpokladanou RPMN“ uvedenou v bode 5 každej zmluvy, potom by porušil zákon č. 129/2010 Z.z. Zákon č. 129/2010 Z.z. podľa neho vôbec nepredpokladá, že by sa náležitosti vymenované v § 9 ods.2 mali dohodnúť, ale vyžaduje sa, aby boli v zmluve uvedené. Na podporu tohto svojho názoru citoval vybrané časti z uznesenia Krajského

súdu v Trenčíne č.k. 5Co/839/2016 zo dňa 29.6.2016. Nesúhlasil ani s druhým dôvodom rozhodnutia súdu svedčiacim pre bezúročnosť úveru a to s absenciou konečnej splatnosti úveru. Táto náležitosť nemôže a nikdy nemohla byť v zmysle úijného práva dôvodom pre bezúročnosť úveru, čo je zrejme aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 a tento záver potvrdzuje aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/146/2017, z ktorého citoval. V danom prípade zákonná požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola v posudzovanom zmluvnom vzťahu splnená viacerými spôsobmi a to určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, spôsobom vyplývajúcim z čl. 4, odseku 4.5 zmluvných dojednaní a tiež spôsobom vyplývajúcim zo splátkového kalendára. Nesúhlasil taktiež so záverom súdu prvej inštancie o nesprávne určenej výške RPMN potom, ako do nej nebol zahrnutý náklad z dohody o poskytovaní služieb. Po citácii § 2 písm.g/ a i/ zák. č. 129/2010 Z.z. mal za to, že súčasťou celkových nákladov sú náklady akéhokoľvek druhu, ktoré spotrebiteľ musí zaplatiť a ktoré v prípade doplnkových služieb vyplývajú z takej dohody o doplnkovej službe, ktorej uzavretie bolo podmienkou pre získanie úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok. Vykonaným dokazovaním však nebola preukázaná žiadna skutočnosť o tom, že uzavretie dohody o poskytovaní služieb bolo podmienkou pre získanie úveru. Pochybil tak konajúci súd, ak dospel k záveru, že pri výpočte RPMN sa malo uvažovať s celkovou platbou, ktorá okrem splátky úveru zahŕňala aj sumu platby podľa dohody o poskytovaní služieb. Pritom priamo v čl. 1 ods.2 Dohôd o poskytovaní služieb sa uvádzalo, že služby sú dobrovoľné a ich poskytovanie nie je podmienkou alebo predpokladom pre získanie úveru. Namietal tiež priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 500 € v prospech žalobcu, keď nebol naplnený predpoklad o právoplatne ustálenom stave o porušení nejakého práva spotrebiteľa. V ustanovení § 3 ods.5 Zák. č. 250/2007 Z.z. sa uvádza, že porušenie práva, či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov a ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie uvedeného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Zdôraznil, že ak podpísal žiadosť o poskytnutie úveru s vedomím, že na úvery sa bude vzťahovať tam uvedená RPMN, nemôže byť jednostranná zmena tohto údaja zo strany žalovaného považovaná za splnenie povinnosti uviesť do zmluvy o spotrebiteľskom úvere údaj o RPMN. Zotrvával na tom, že v čase podpisu žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru nebol informovaný o konečnej splatnosti úverov, keďže v žiadostiach sa nenachádzal dátum splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a oznámenia o schválení úveru a splátkovej kalendáre mu boli doručené až dodatočne. Úmyslom zákonodarcu pri zakotvení povinnosti veriteľov uvádzať termín konečnej splatnosti úveru bolo nepochybne, aby tento údaj bol spotrebiteľovi známy v čase uzatvárania zmluvy. Žalovaný tak v odvolaní podľa jeho názoru žiadnym spôsobom nevyvracia tvrdenia súdu prvej inštancie o nesprávne uvedenej celkovej výške úveru ako jednom z dôvodov uplatnenia zákonnej sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti. K uzavretým dohodám o poskytovaní služieb uviedol, že služby poskytované na ich základe boli neprimerane predražené a v konečnom dôsledku neslúžili jeho záujmom. Ust. § 3 ods.5 Zákona o ochrane spotrebiteľa neurčuje, že úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa na súde musí byť právoplatné a je v záujme hospodárnosti konania, aby spotrebiteľ mohol uplatniť nárok na primerané finančné zadosťučinenie priamo v konaní, ktorým sa domáha porušenia svojho práva tak, aby nemusel podávať za tým účelom samostatnú žalobu.

7. Žalovaný vo vyjadrení k stanovisku žalobcu zo dňa 3.1.2019 zotrval na podanom odvolaní v celom rozsahu a zopakoval svoju argumentáciu týkajúcu sa nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako aj k tvrdeniam o neuvedení termínu konečnej splatnosti úverov.

8. Žalobca vo vyjadrení k stanovisku žalovaného zo dňa 16.1.2019 opätovne navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť s tým, že žalovaný nakoniec ani v odvolaní žiadnym spôsobom nerozporoval záver súdu prvej inštancie o nesprávne uvedenej celkovej výške úveru, čo viedlo k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o úvere.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contráριο, v rozsahu danom § 379, §380 ods. 1,2 CSP ako aj z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a prijal záver, že odvolanie žalovaného je dôvodné iba čiastočne.

10. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.10.2019 o 9,45 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, na II. poschodí Krajského súdu v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zhode s § 219 a § 378 ods. 1 CSP.

11. Žalovaným uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

12. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

13. Odvolacie dôvody tvrdené žalovaným v prípade výrokov I. a II. neboli naplnené, a odvolací súd nezistil ani žiadny nedostatok procesných podmienok, či inú vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie dôkazy vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z § 191, § 192 CSP, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď aplikoval náležite právne predpisy, ktoré aj správne interpretoval. Právne závery súdu prvej inštancie sú zrozumiteľne odôvodnené v súlade s ustálenou súdnou praxou a pri zohľadnení ochrany subjektívnych práv oboch strán sporu prihliadajúc na osobitné ustanovenia o ochrane práv spotrebiteľa.

14. S dôvodmi napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa:

15. Niet sporu, že nárok žalobcu na intervenciu súdu vyplýva z uzavretých spotrebiteľských zmlúv o úvere, na ktoré záväzky sa vzťahuje zvýšená ochrana slabšej strany sporu - spotrebiteľa, zohľadňujúca jeho menej výhodné postavenie pri vyjadrení obsahu zmluvného vzťahu. Práve uvedené kritériá zohľadnil aj súd prvej inštancie pri posudzovaní bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmlúv o úveroch a správne sa konajúci súd vysporiadal aj s platnosťou súvisiacich dohôd o poskytovaní služieb a odvolací súd v celom rozsahu v tejto časti poukazuje na jeho vyčerpávajúce odôvodnenie.

16. V zmysle § 11 ods.4 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2018 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobcu. S účinnosťou od 1.1.2018 a teda aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a tiež odvolacieho súdu už existuje možnosť podať žalobu o neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru, lebo to vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 129/2010 Z.z., a preto je potrebné žalobu o určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti považovať za prípustnú v zmysle ust. § 137 písm.d/ CSP.

17. Podľa § 9 ods.2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetných zmlúv, zmluva o spotrebiteľskom úvere, okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti :

g/ celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie

k/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

18. Podľa ust. § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak :

b/ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až l/, s/, z/ a aa/,

d/ v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

19. Súd prvej inštancie v bode 27. a 28. preskúmaného rozsudku veľmi podrobne rozpísal, z akých dôvodov v zmluvách bola uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa a na jeho závery poukazuje aj odvolací súd. Nesúlad bol pritom zaznamenaný pri uvádzaní RPMN aj z hľadiska nákladov, ktoré mali byť zahrnuté do výpočtu RPMN. Pojem nákladov bol uvedený v ust. § 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z., pričom celkovými nákladmi spotrebiteľa sú všetky náklady, vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Do celkových nákladov patria aj náklady za doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. To znamená, že na výpočet RPMN sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené s poskytnutým úverom. Podstatná je suma poskytnutého úveru, t. zn. suma, ktorú dostal žalobca do dispozície. To zároveň vylučuje sumy, ktoré si žalovaný účtoval na úhradu nákladov súvisiacich s predmetnými úvermi a ktoré neboli spotrebiteľovi vôbec reálne vyplatené. Takéto neoprávnené nezahrnutie súm do celkových nákladov spotrebiteľa vedie vo výsledku k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru. V zmluvách bola dohodnutá (uvedená) výška úverov 1.500 € a 750 €, ale spotrebiteľovi v skutočnosti boli poskytnuté len sumy 1.350 € a 675 €. Z výpočtu RPMN žalovaného je potom zrejmé, že do nákladov nezapočítal nevyplatené sumy, označené ako poplatky za poskytnutie úverov. Povinnosťou dodávateľa pritom je riadne vypočítať RPMN a oboznámiť so správnym výpočtom aj spotrebiteľa tak, aby tento mohol posúdiť, či poskytnutý úver bude v jeho možnostiach a či zásadne nezhorší jeho ekonomické postavenie.

20. V zmluvách absentoval aj údaj o konečnej splatnosti úverov v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z.z.. To, že uvedený údaj bol zaznamenaný v oznámení veriteľa o schválení úveru, kde bol uvedený dátum poslednej splátky, však nemožno pokladať za riadne dojednanie, ktoré má byť vždy súčasťou zmluvy a nie inej listiny, a to aj s poukazom na to, že oznámenie veriteľa o schválení úveru nie je dvojstranným právnym úkonom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je správny záver prvoinštančného súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetných spotrebiteľských úverov.

21. K rovnako správnym úvahám o neplatnosti dohôd o poskytovaní služieb odvolací súd dopĺňa, že dohody o poskytovaní služieb za odplatu veľmi úzko nadväzovali na úverové zmluvy a s týmito bezprostredne súviseli a vzhľadom na to, že išlo o formulárové, teda vopred žalovaným pripravené zmluvy, žalobca nemal možnosť obsah týchto dohôd žiadnym spôsobom ovplyvniť. Tieto dohody si teda žalobca individuálne nedojednal, služby si nevymienil, ale boli mu nanútené žalovaným a tieto dohody spôsobili značnú nerovnováhu v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, keďže tieto už vopred zabezpečovali nárok na odplatu žalovanému ako dodávateľovi za služby, ktoré spotrebiteľ v budúcnosti ani nemusel využiť. Žalovaný tak získal prospech skôr, ako poskytol plnenie - službu, a preto dohody o platení poplatkov vopred za neposkytnuté služby jednoznačne dodávateľ dohodol v neprospech spotrebiteľa, a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Samostatnou kapitolou je výška dojedanej odplaty správne posúdená súdom prvej inštancie ako odporujúca dobrým mravom, ku ktorej sa žalovaný vo svojom odvolaní ani vôbec nevyjadril.

22. S prihliadnutím na uvedené prvé dva výroky preskúmaného rozsudku museli byť potvrdené ako vecne správne.

23. V prevyšujúcej časti priznaného primeraného finančného zadostučinenia však odvolanie možno pokladať za dôvodné. O rozšírenie žaloby o finančné zadostučinenie vo výške 500 € žalobca požiadal konajúci súd až dodatočne podaním z 13.7.2018 a k tomuto nároku sa ani bližšie z pohľadu konkrétnej špecifickej veci ani nevyjadril.

24. Žaloba týkajúca sa primeraného finančného zadosťučinenia podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, sa nazýva žalobou satisfakčnou, pretože primerané zadosťučinenie sa označuje za prostriedok satisfakcie. Okrem satisfakčnej funkcie má inštitút primeraného finančného zadosťučinenia taktiež funkciu sankčnú, pretože zaplatenie zadosťučinenia predstavuje pre porušiteľa taktiež finančnú ujmu, nielen ujmu morálnu. Primerané finančné zadosťučinenie je považované za nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálnej povahy, a teda nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. Plní taktiež preventívnu funkciu, pretože musí odradiť od ďalšieho nezákonného postupu porušiteľa (nositeľa zákonných povinností). Tento účinok môže vyvolať len finančné zadosťučinenie zodpovedajúce významu chráneného záujmu.

25. Žalobca v súdnom konaní musí preukázať, že sa žalovaný dopustil porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi.

26. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd pri svojich úvahách musí vychádzať.

27. Je nutné prihliadnuť k tomu, akým spôsobom výšku zadosťučinenia žalobca zdôvodňuje, aké dôkazy v tomto smere označuje, avšak rozhodnou je úvaha súdu, ktorá smeruje k zisteniu primeranosti priznávaného zadosťučinenia v peniazoch. Súd musí o výške primeraného finančného zadosťučinenia uvažovať v intenciách konkrétneho sporu a vychádzať z konkrétnych zistených skutkových okolností. Súd prihliadne na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Až na základe takto zistených skutočností je možné určiť výšku zadosťučinenia. Odvolací súd zdôrazňuje, že hlavným kritériom pri finančnom zadosťučinení je kritérium primeranosti. Výšku peňažnej formy primeraného zadosťučinenia uvedenú v petite prekročiť nemožno.

28. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o primeranom finančnom zadosťučinení odôvodnil príliš stručne, nezaoberajúc sa celým komplexom rozhodujúcich kritérií a neujasniac si ani otázku, či a v akom rozsahu napríklad žalobca poskytnuté úvery tzv. „preplatil“, kvôli čomu odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako odvolaním napadnutý tretí a štvrtý súvisiaci výrok, ktorým súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 € a trovy konania musel zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c/ CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

29. Úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní rozhodnúť o nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie a uviesť dostatočné, presvedčivé a výstižné dôvody pre priznanie prípadnej konkrétnej sumy zadosťučinenia. Za nemajetkovú ujmu pre spotrebiteľa je pritom možné považovať zásah do jeho prežívania vo všetkých oblastiach existencie, najmä však vo finančných obmedzeniach, ktoré mu do úvahy pripadajúcimi neoprávnenými platbami v prospech dodávateľa vznikli. Významné môže byť aj to, či dodávateľ pri uplatňovaní svojho neoprávneného nároku napr. prikočil k vykonávaniu zrážok zo mzdy, či iným spôsobom intenzívne svoju pohľadávku vymáhal, čo mohlo mať negatívne dopady na spotrebiteľa. V ďalšom konaní rozhodne prvoinštančný súd aj o trovách tohto odvolacieho konania.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).